

Kiistanalaisten sensitiivisten asioiden käsittely opetuksessa: järjen ja tunteiden vuoropuhelu

Jan Löfström

Kiistanalaisten sensitiivisten aiheiden käsittely kouluopetuksessa on saanut 2010-luvulta alkaen enenevästi huomiota. Aineistoja ja pedagogisia välineitä näiden aiheiden opetuksessa on tarjolla lisääntyvästi. Usein ne keskittyvät siihen, miten fasilitoida oppilaan moniperspektiivistä analyysiä ja tasapuolista argumentointia ja päättelyä kiistan kohteena olevasta asiasta, mikä vastaa tieteellisen keskustelutilanteen ihannetta. Joissain pedagogisissa ratkaisuissa on myös roolileikin, simulaation ja draamaopetuksen elementtejä, ja niiden kautta saattaa olla mahdollista lisätä ymmärrystä myös kiistanalaisten sensitiivisten kysymysten affektiivis-emotionaalista ulottuvuudesta. Kiinnostava kysymys on, miten käsitellä jännitettä loogista totuutta ja strukturoitua päättelyä sekä narratiivista totuutta ja tunteiden politiikkaa kunnioittavien lähestymistapojen välillä. Kiistanalaisissa asioissa voi väittää olevan kyse siitä, että toisilleen vastakkaiset narratiivit törmäävät yhteen, siksi kiistan ratkaiseminen rationaalisen argumentoinnin keinoin yksinään on vaikeaa. Esityksessä pohditaan yllä mainitun jännitteen käsittelyn teoreettisia lähtökohtia ja sitä, miten pedagogiset ratkaisut sen käsittelyssä voivat ottaa huomioon ”narratiivin politiikan ja poetiikan” (Cobb 2013) liukumatta indoktrinoiviin suuriin kertomuksiin tai kertomusten täyteen samanarvoistamiseen. Narratiivisen psykologian ja kirjallisuuden tutkimuksen antia kiistanalaisten sensitiivisten asioiden käsittelyssä opetuksessa pohditaan esityksessä myös.